

amikor már üres volt a templom és órákig játszottam a Szent Vagy Uram énekeskönyv énekeit. Mielőtt hazaindultam, bementem a tabernákulum elé a szentélybe. Az egyetlen fény az örökmécs volt. Térden állva imádkoztam. Aztán egy éjszaka olyan álmom volt, ami meghatározta egész későbbi életemet mind a mai napig. A tabernákulumból derékig kiemelkedett Jézus és felém kitérve két karját hívott magához. Én előtte térdelve nyújthattam feléje a két karomat és csak annyit tudtam mondani latinul: „Domine non sum dignus” – Uram nem vagyok méltó. Jézus mosolygott, barna szemében mintha a világmindenség távlatai nyíltak volna meg. Oldalt a Szűzanya állt összekulcsolt kézzel és nézett rám. Felébredtem. Ez volt életem legszebb, legörömtelibb élménye. Később lerajzoltam. A rajz megvan, örööm, mint egy szentképet.

1952 őszén a Csepel Autógyárba léptem be. Semmihez sem érttem, de a munkatársak segítettek. Megtanultam a menetköszörülés mesterségét, menetes mérőműszereket köszörültem igen nagy pontossággal. Szép munka volt. Még most is, ha arról álmodom, örömmel tölt el.

1954 januárjában meglátogatott egyszer a későbbi hitvesem a barátjával, - mindkettőjüket jól ismertem, egy faluban laktunk, egy gyárban dolgoztunk. Néhány találkozás után leendő párommal elmentünk az Erkel színházba, Verdi Aidáját néztük meg. Egy hónap múlva eljegyeztük egymást, fél év múlva összeházasodtunk. Ez volt az „Éjféli nász”. Apám nevezte így. Abban az időben még dühöngött a Rákosi korszak istentagadó, vallásellenes diktatúrája. Titokban kellett a templomban esküdniünk. Bezárt templom, két szál gyertya, mi ketten, a szüleink, a pap, a sekrestyés néni és a párom két testvérhúga, - ők voltak a tanúk. Teljes csendben, éjfélkor. Különös, szép esemény volt, örömmel teli. Négy hónap múlva lakást kaptunk a gyártól. Nagy öröm volt. Hét évig nem volt gyermekünk. Mikor a fiam végre megérkezett, hatalmas volt az örömünk. Újabb hét év, és megjött a kislányunk is. Újabb nagy öröm! Két egészséges gyönyörű gyerek. Ez az az érzés, amihez semmi nem fogható. De az öröm itt a földön soha nem lehet teljes, sok gonddal jár a gyermeknevelés. És a legszebb házasság sem lehet hiánytalanul boldog, az életben mindig vannak problémák, amiket meg kell oldani. A nehézség azért van, hogy megoldjuk, ezáltal tanul az emberi szellem, ez a feladatunk itt a földi életben.

Nagy ajándékot kaptam a Jóistentől. Nagyon hálás vagyok érte. Soha nem vágyakoztam anyagi javak után. Se ékszer, se vagyon, se ruhák nem vonzottak. De amikor kertészkedés közben láttam, ahogyan a kis növénykéek kibújtak a földből, és napról napra fejlődtek, szépültek, nagy örömmel töltött el. A virágok, a kicsi gyümölcs a fán, a szépen fejlődő szőlőfürtök, a reggeli napfény, amire ébredtek, a kutyám ragaszkodó okos szeme. Ha csend van körülöttem és béke, ha

egészségesnek érzem magam, ez mind öröm. Attól kezdve, hogy tagja lettem a Bokornak, megismertem azt az örömet, amit a társas együttlét okoz. A hasonló értékrendű emberekkel együtt imádkozni, együtt tanulni és egymás okos szaván keresztül egyre bölcsebbé válni a hit ismeretében és érezni a testvérek szeretetét, - mindez örömteli élmény. Jézus azt mondta: „Ha ketten-hárman együtt vannak az én nevemben, közöttük vagyok”. Ez a tudat még szebbé teszi a testvéri együttlétet. És nagyon lehet örülni akkor is, amikor valamilyen testvérünk valami szép, lélekemelő eseményről számol be. Együtt örvendezni sokszoros öröm. Mint ahogyan a bánat is szelídül, ha együtt-érző emberek vannak körülöttünk.”

2017. augusztus 4.-én

IN MEMORIAM INCZÉDY PÉTER

Kedves Olvasók! A nemrégiben elhunyt Inczedy Péter (Dryp) barátunk, szerkesztőtársunk emlékére közöljük egy régebbi, novemberi hónapra vonatkozó, hasznos kis írását. Egyben a Mindenszentek és a Halottak napján emlékezünk minden szeretett s már Odaát lévő testvérünkre is...

DRYP

Novemberi teendők a kertben...

Novemberre többnyire kiürülnek a kertek, csak néhány hideg tűrő növény maradhat a helyén, ahonnan állandó friss zöldséggel lehet ellátni a konyhát. Jó eséllyel a póréhagyma és a kelbimbó vészeli át a kora téli napokat. Ekkora már a sárgarépanak, petrezselyemnek, de még a káposztának is a téli tárolóban van a helye. Arra azonban érdemes odafigyelni, hogy milyen fajtákkal akarjuk kitölteni a tárolási helyünket. Mert a fajta választás már eldöntheti a tárolás sikerét. Erre elsősorban a magasabb szárazanyag tartalomra nemesített, azaz alacsonyabb nedvességgel érő fajták alkalmasak. Ezért aki nem csupán friss fogyasztásra alkalmas zöltség növényeket válogat a gazdaboltok vetőmagzacskói között még időben gondoljon erre és kérdezősködjön vásárlásnál. Kései felszedésű például a sárgarépa fajták közül a Fertődi vörös, vagy a metélő petrezselymek közül a Mohafodrozatú.

Novemberi kerti teendők azonban mindig meghatározzák a következő év teendőit. És most ne csupán a konyhaasztalon készített kert-tervekre gondoljunk, hanem az elmúlt hónapok tapasztalataira s tanulságaira is. Érdemes felidézni, hogy az év folyamán milyen kártevőkkel s kórokozókkel gyűlt meg a bajunk - bízva abban is, hogy nem lesz olyan aszályos évünk, mint az ideje volt. A kijuttatott tápanyagok egy része továbbra is ott várja a feltárási nedvességet, de a kártevők és kórokozók is másként viselkedtek, mint a korábbi, nedvesebb években. Számptalan kerti munkát érdemes tehát újra gondolni. A nagyüzemi termelésben is már jó ideje a nedvesség megőrző, víztakarékos talajművelés a fő téma, érvek hallatszanak a szántás mellett s ellen egyaránt. A kiskertben a szántást az ásó jelenti. Csak visszaidézni tudom e rovatban is az évekkel ezelőtt leírt sorokat, hogy „aki pedig még nem forgatta meg a kertje földjét, a fagyokig érdemes felásni az ágyások helyét.” Legalábbis azt a darabot, ahová majd a konyhakerti növények kerülnek tavasszal. A ház körül talán locsolással szükség szerint még pótolható lesz majd a hiányzó nedvesség a talajból. Ezért ne spóroljuk meg az „őszi szántást” ami ebben az esetben az ásót jelenti. Fontos szerepe van a nedvességmegtartásban a szerves trágyának is. A szerves trágya nem csupán a talaj tápanyag visszapótlását - a talajélet - szolgálja, hanem mintegy talajoltás a talajélet fenntartását is. És ami legfontosabb lehet ilyen száraz évjáratokban, a talaj szerkezetét, a „lélegzését” is biztosítja. Ezért ne hagyatkozzunk csupán a különböző műtrágyákra, amikor növényeinket „etetni” akarjuk, de még a manapság sok helyen kapható talajbaktériumokra sem, hanem szerves anyaggal is segítsük a talaj szerkezet, a talaj élet karbantartását. Erre a jól beérett komposzt ugyanolyan alkalmas, mint valamilyen istállótrágya, vagy alomtrágya. Közös jellemzőjük kell, hogy legyen, morzsálékossá érett minőségük. A jól beérett szerves trágyának nincs kellemetlen szaga, szinte önmaga is aprómorzsás, amilyen egy gondosan elművelt kerti föld kell, hogy legyen. Az ilyen szerves anyag nem perzseli le a palánták érzékeny gyökereit, talajszerkezet formáló tulajdonsága pedig a nedvesség megőrzését is jelentősen - mérhetően - segíti. Ne mondjunk le hát kertünkben sem a szerves anyagok előnyeiről.

MERZA JÓZSEF

GNOSZTIKUS?

*Ébredj, ember, mély álmodból
Megszabadulsz rabságodból.
Közelít már üdvösséged,
Eltörlik már minden vétked.*

Ez a mi gnózisunk, a keresztény ismeret. Hatvan évvel ezelőtt tehát felkeltem reggel ötkor, hogy a haj-

nali sötétségben végigmenjek a Kun József – később Szabó Lajos – utcán, majd rátérve a Palóczy utcára, elérjem a minoriták templomát és benne a remény felgyúló adventi fényességét. Boldog órák, boldog hazatérések a világosodó, bár még homályos, ködös napszakban. Nagyon egyszerű reggeli után indultam az iskolába és nem zavart, hogy megszűnt a hitoktatás, új tanárok jöttek, régi osztálytársaink daloltak harsány, új dalokat. Mindez körülöttünk zajlott, de mi már levetettük a régi álmat, számunkra nincs többé rabság, közel van az üdvösség, megszabadulunk a vétkektől. Ez a lényeg, ki fogjuk bírni a történelem újabb, fájó fordulatait. Azt, amit szerzetes tanáraink szétszórása, sok egykori társunk elpártolása jelentett. A hűség mellett ki kell tartani, a reményt nem szabad megcsalni.

A helyzet nem egészen egyszerű. Eljön 56 és sokan megismerkednek a szabadság világával. Diákkorom adventi romantikája után tíz évvel, Frankfurtban új gnózis születik. Hallgassátok.

„Méltó és igazságos, hogy itten vesszek el,
Mert semmi sem segít az emberen
S kezdődik megint a régi fürtelem.
Tudjátok meg, hogy az élet hadifogság.
A foglárók a foglyokat kínozzák,
És egyre megy, hogy a foglárból olykor
Fogoly lesz s foglár a fogolyból,
Mert mindannyian elveszünk.”

Ez bizony más ének. Jövő januárban lesz ötven éve, hogy disszidens szerzője, régi álmát elhagyva, a létező egyház ellenében fogalmazta meg új gnózisát. Ez az ismeret nem az emberiség, hanem a kapitalista társadalom végkoráról szólt. Majd a második, keserű csalódás után hazatért és Magyarország szocialista jövőjében vélte felfedezni az ország és az emberiség új reményét és a boldog bizonyosságot. Azóta megtudtunk egyet s mást. Ő, valószínűleg, nem olvasta Gide 1936-ban megjelent könyvét Szovjetunióbeli utazásáról, sem Koestlerét, 1940-ben, a déli sötétségről. Sajnos, nem mindig olvassuk azt, amit kellene és ennek okai vannak. Hogy az európai műveltségű Illyés, vagy a Sztálin nevéhez fűződő, Les questions du leninisme című könyvet kiválóan bíráló Németh László miért állt a hivatalos irányzat mellé, azt nem tudom. Szerencsére, Szolzsenyicin Első körét 32 évvel a magyar megjelenése előtt olvashattam és ez elég jól mutatja, hogy a külföldi kapcsolat mennyit segíthetett a tájékozódásban.

Egyelőre azonban még visszafelé megyek az időben. Nem különös, hogy egy kilencéves kisgyerek, aki már három éve az égvilágon mindent elolvas, ami a keze ügyébe kerül, kikönyörgi az anyjától, hogy vegye meg a Nyugati-pályaudvar peronján lévő árustól Cronin orvos regényét, a Réztábla a kapu alatt című bestseller, nem is nagyon olcsó kiadásban? Ponyvaregényt